

Djuravdelningen

Konsekvensutredning om förslag till nya föreskrifter om seminverksamhet och embryoverksamhet med däggdjur

Inledning

EU:s nya djurhälsolag

Den 21 april 2021 började EU:s djurhälsolag¹ tillämpas. Denna reglering innebär en mer samlad lagstiftning på djurhälsoområdet och ersätter ett stort antal beslut, direktiv och förordningar på EU-nivå. Med anledning av EU:s djurhälsolag pågår en översyn av den nationella lagstiftningen på djurhälsoområdet. Syftet med översynen är att anpassa lagstiftningen till EU:s djurhälsolag samt få till stånd en modern och sammanhållen lagstiftning med en tydlig systematik och därmed göra regleringen på djurhälsoområdet mer tillgänglig så att berörda parter lättare kan informera sig om gällande regler.

De svenska bestämmelserna på djurhälsoområdet, inbegripet regler om seminverksamhet och embryoverksamhet finns sedan tidigare huvudsakligen i Jordbruksverkets föreskrifter. I och med att både den EU-rättsliga regleringen har gjorts om och det pågår ett omfattande arbete att skapa en nationell samlad djurhälsolag och djurhälsoförordning måste även Jordbruksverkets föreskrifter ses över och anpassas till den systematik och struktur som finns i den överordnade lagstiftningen.

Nya föreskrifter om seminverksamhet och embryoverksamhet

Jordbruksverket har det övergripande ansvaret för att säkerställa ett gott djurhälso-tillstånd hos djur i människans vård. Vid avel med djur är det viktigt att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att spridning av överförbara djursjukdomar förhindras. Avelsmaterial som inte samlas, produceras eller hanteras korrekt kan innebära en stor sjukdomskälla för många djur och därmed orsaka stora ekonomiska och

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") samt till denna förordning antagna genomförandeförordningar och delegerade förordningar.

miljömässiga konsekvenser. För att förebygga risken för sjukdomsspridning behövs därför särskilda djurhälso- och hygienregler om samling, produktion, bearbetning och lagring av avelsmaterial.

EU:s djurhälsolag kompletterad av nationell lagstiftning är viktiga verktyg för att förhindra spridning av smitta i samband med avel. För att även i fortsättningen ha en djurproduktion med gott djurskydd och smittskydd är det viktigt att ha regelverk som är ändamålsenliga och effektiva.

På samma sätt som EU-lagstiftningen om djurhälsa och smittskydd samlas i EU:s djurhälsolag har Jordbruksverket också valt, med vissa undantag, att föra samman bestämmelser från befintliga föreskrifter och skapa färre och mer övergripande författning på djurhälsoområdet. Detta har även skett på området seminverksamhet och embryoverksamhet med däggdjur.

Nu aktuellt föreskriftsförslag sammanfattar och ersätter flera av Jordbruksverkets föreskrifter rörande seminverksamhet och embryoverksamhet vilka därmed kommer att upphävas, se tabell nedan.

Jordbruksverkets rätt att meddela föreskrifter på området seminverksamhet och embryoverksamhet finns i lagen (2006:807) om kontroll av husdjur, m.m. och i förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m. Denna lagstiftning syftar inte enbart till att förebygga sjukdomar hos djur utan lagstiftningen ska också bland annat främja animalieproduktionen och djurs lämplighet för avel i näringsverksamhet. Av denna anledning innehåller Jordbruksverkets föreskrifter om seminverksamhet och embryoverksamhet inte bara bestämmelser om förebyggande av smittspridning utan även bestämmelser om vilken kompetens som krävs av den som hanterar avelsmaterial samt hur avelsmaterial ska hanteras och hur dess kvalitet ska kontrolleras.

Tabell. Föreskrifter som upphävs till följd av de föreslagna föreskrifterna

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:112) om seminverksamhet med svin (M 25)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:114) om seminverksamhet med får och get (M 6)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:41) om seminverksamhet med nötkreatur (M 26)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:91) om seminverksamhet med hund och katt (M 7)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:12) om verksamhet med ägg och embryon från nötkreatur, hästdjur, gris, får och get (M 5)
Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:1) om seminverksamhet med hästdjur (M 4)

A. Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

EU:s djurhälsolag och det omfattande arbete som pågår med att skapa en nationell samlad djurhälsolagstiftning har medfört ett behov av nya föreskrifter om hur seminverksamhet och embryoverksamhet med däggdjur som människan har i sin vård ska bedrivas i Sverige.

I de nu gällande föreskrifterna på området finns införlivat bestämmelser om semin och avel från flera EU-direktiv. Direktiven har upphört att gälla i och med EU:s djurhälsolag och flera av bestämmelserna från direktiven har flyttats över till EU:s djurhälsolag (en ny EU-förordning). Bestämmelser i en EU-förordning ska inte och får inte införlivas eller transformeras till nationell rätt och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i EU-förordningen. Med anledning av att det i nu gällande svenska föreskrifter finns bestämmelser som numera finns i EU:s djurhälsolag föreligger i dagsläget en dubbelreglering som inte får förekomma. Detta problem åtgärdas genom att de nu föreslagna föreskrifterna införs och att flera föreskrifter upphävs.

I arbetet med att skapa en tydligare reglering på djurhälsoområdet har bestämmelserna om seminverksamhet och embryoverksamhet i flera av Jordbruksverkets föreskrifter nu samlats i en enda föreskrift. Reglerna om seminverksamhet och embryoverksamhet är i många delar likartade eller identiska oavsett djurart och det finns därför flera fördelar med att så långt som möjligt likrikta regleringen på området för samtliga djurarter. Detta möjliggör också fastställande av grundläggande krav för seminverksamhet eller embryoverksamhet för djurarter där vi i Sverige inte har någon verksamhet idag, men som kan komma att bli intressant i framtiden.

I vissa fall har vi sett ett behov av att förtydliga ansvarsfördelningen mellan anordnaren och stationsveterinären när det gäller seminverksamhet respektive den ansvariga veterinären när det gäller embryoverksamhet. Detta åtgärdas i de nu föreslagna föreskrifterna. Vi har även förtydligat vilka verksamheter som ska ha Jordbruksverkets tillstånd på så sätt att det tydligare framgår skillnaden mellan enskild verksamhet respektive organiserad verksamhet. Effekterna av detta kommer främst visa sig på området seminverksamhet med djurarterna gris och nötkreatur där det har förekommit oklarheter om vem som har ansvaret vid seminering som sker ute på gårdarna.

Därtill införs bestämmelser om uttag av avgifter för ansökningar om tillstånd och Jordbruksverkets godkännande av kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet samt för den offentliga kontroll som utförs. Verksamhetsområdet ska vara avgiftsfinansierat och detta åtgärdas genom de nu föreslagna föreskrifterna.

För en mer detaljerad beskrivning över vad som har ändrats i regleringen på området, se bilaga 1.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekter det blir om någon reglering inte kommer till stånd

De nya föreskrifterna handlar dels om att anpassa regelverket på djurhälsoområdet till gällande EU-lagstiftning, dels om att Sverige ska ha en ändamålsenlig och effektiv kompletterande lagstiftning på området. Att inte ändra och uppdatera föreskrifterna på djurhälsoområdet enligt den systematik och struktur som finns i den överordnade lagstiftningen skulle medföra tolknings- och tillämpningsproblem såväl för Jordbruksverket som för berörda aktörer i alla led. Att inte ändra och uppdatera föreskrifterna skulle också innebära att Jordbruksverket har nationella regler som också finns i EU:s djurhälsolag, dvs. otillåten dubbelreglering.

Föreskrifterna innehåller krav för de verksamheter som sysslar med seminverksamhet eller embryoverksamhet. Det finns bland annat krav på tillstånd och utbildning samt villkor för djur och avelsmaterial som används i seminverksamhet och embryoverksamhet. Syftet med bestämmelserna är att verksamheterna ska bedrivas på ett sådant sätt att spridning av överförbara djursjukdomar förhindras. Avelsmaterial som inte samlas, produceras eller hanteras korrekt kan innebära en stor sjukdomskälla för många djur och därmed orsaka stora ekonomiska och miljömässiga konsekvenser, såväl inom landet som i andra delar av världen. Mot denna bakgrund är det viktigt att uppställda krav för att förhindra smittspridning får genomslag. Alternativa lösningar till de föreslagna föreskrifterna bedöms därför saknas.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Bestämmelserna i föreskrifterna riktar sig i huvudsak till de som på ett eller annat sätt deltar i seminverksamhet eller embryoverksamhet inom landet. I dagsläget finns det i Sverige ungefär 1 100 anordnare som bedriver seminverksamhet eller embryoverksamhet. Med de nya föreskrifterna beräknas ytterligare ca 4 000 företag som sysslar med semin och avel behöva tillstånd för sin verksamhet. Anledningen till detta är att det inte längre kommer vara tillåtet att seminera på en organisations (huvudmans) tillstånd. Detta gäller verksamheter med nötkreatur och gris.

I de flesta fall är storleken på de berörda företagen mycket varierande. Majoriteten är mikroföretag (<10 anställda) eller små företag (<50 anställda) med Växa Sverige, med över 300 anställda, som undantag.

I de flesta fall är det inte seminverksamhet eller embryoverksamheten i sig som är den huvudsakliga verksamheten för aktörerna (anordnarna) utan den är en väsentlig, integrerad del av avelsverksamhet eller annan produktion. Till exempel gäller flera av semintillstånden för djurarten nötkreatur mjölkproducenter som själva seminerar sina kor som en del av sin mjölkproduktion.

I nuläget omfattas all seminverksamhet med djurarten gris av ett enda tillstånd, dvs. alla som köper sperma och seminerar själva omfattas av samma tillstånd som den galtstation som samlar, bearbetar och distribuerar sperman. Genom de nya föreskrifterna införs krav på att varje enskild verksamhet som köper sperma och seminerar själv ska ha ett eget tillstånd.

Det ska finnas minst en stationsveterinär eller ansvarig veterinär knuten till varje seminverksamhet eller embryoverksamhet. Det finns således ca 900 veterinärer knutna till seminverksamhet och embryoverksamheter som berörs av dessa föreskrifter.

Det finns idag cirka 15 utbildningsanordnare som har fått sina kursplaner godkända av Jordbruksverket och som påverkas av de nya föreskrifterna. Utbildningsanordnarnas kurser ska innehålla de moment som krävs för varje profession i enlighet med kraven i de nya föreskrifterna (seminassistent, semintekniker, husdjurstekniker samt stationsveterinärens utbildningar för respektive djurart). Även utbildningsanordnare som avser att få sina kursplaner godkända av Jordbruksverket kommer att påverkas av de nya föreskrifterna.

Även vissa djurhållare som sysslar med avel kan förväntas påverkas av föreskrifterna indirekt till följd av de föreslagna föreskrifterna. Hit hör till exempel alla de hästhållare som tar sitt sto till en seminstation för betäckning eller de hundägare som använder sig av en veterinär med tillstånd för seminverksamhet för att seminera sin hund. Antalet djurhållare som förväntas påverkas indirekt bedöms vara cirka 20 000. De nu föreslagna föreskrifterna innebär nationell lagstiftning som kompletterar EU:s djurhälsolag. Denna nationella lagstiftning innebär ökade kostnader för de anordnare som bedriver seminverksamhet i förhållande till om endast bestämmelserna i EU:s djurhälsolag skulle gälla. Exempel på ökade kostnader är krav på veterinär medverkan vid seminering av hästdjur. Ökade kostnader för företag måste hämtas hem på något sätt vilket vanligen innebär ökade kostnader för företagens kunder, dvs. i de här fallen djurhållarna.

Länsstyrelserna berörs av regleringen i och med att de är utpekade myndigheter att utföra offentlig kontroll på området samt annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen. Jordbruksverket samordnar länsstyrelsernas kontrollverksamhet samt lämnar stöd, råd och vägledning i denna verksamhet. Jordbruksverket berörs även av regleringen på så sätt att myndigheten beslutar om tillstånd för seminverksamhet och embryoverksamhet samt godkänner kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet. I de fall seminverksamheten ska ske på en godkänd anläggning i enlighet med artikel 94.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 berörs Jordbruksverket i egenskap av utpekad kontrollmyndighet för offentlig kontroll av seminanläggningar.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverkets bemyndiganden att meddela bestämmelser om seminverksamhet och embryoverksamhet finns i 2, 4, och 12–14 §§förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m. samt 4 kap. 2 § djurskyddsförordningen (2019:66).

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

5.1 Administrativa och andra kostnader för företagen

En närmare redogörelse för administrativa kostnader för företagen finns i avsnitt C nedan.

5.2 Avgift för ansökan om tillstånd för seminverksamhet och tillstånd för embryoverksamhet

I de nya föreskrifterna införs en avgift för ansökningar om tillstånd för seminverksamhet och embryoverksamhet, se 2 kap. 5 § i förslaget.

Att en avgift ska tas ut är nytt på området. I och med att det finns ett bemyndigande för Jordbruksverket att föreskriva om skyldighet att betala avgift för sådan verksamhet som avser s.k. annan offentlig verksamhet – vilket myndighetens prövningar i ärenden om bland annat tillstånd, godkännande och registrering är – innebär detta att området ska vara finansierat genom avgifter och inte genom skattemedel. Att området inte tidigare har finansierats med avgifter är en brist som nu kommer att åtgärdas. Avgiften förväntas tillförsäkra full kostnadstäckning på området från och med föreskrifternas ikraftträdandedatum och framåt.

Avgiften uppgår till 470 kronor per tillstånd för seminverksamhet respektive embryoverksamhet. Avgiften ska även tas ut i de fall anordnaren för ändringar i sin verksamhet på så sätt att verksamhetens tillstånd behöver ändras i något avseende. Avgiften har beräknats enligt följande. För att uppskatta kostnaden per ärende har vi gjort en bedömning av hur lång tid handläggningen av de aktuella ärendena tar i genomsnitt. Den genomsnittliga handläggningstiden bedöms för verksamheten uppgå till 40 minuter/tillstånd. Med en timkostnad för en handläggare på Jordbruksverket om 708 kronor/timme blir därmed den genomsnittliga kostnaden för handläggningen $0,66 \times 708 = 467$ kronor. Efter lämplig avrundning fastställs avgiften till 470 kronor.

De nya föreskrifterna medför att fler anordnare kommer att behöva tillstånd för sin verksamhet eftersom det i de nya föreskrifterna kommer förtydligas vad som är organiserad verksamhet respektive enskild verksamhet. Förtydligandet innebär att

fler aktörer, framförallt de som bedriver seminverksamhet med djurarterna nötkreatur och gris, kommer att behöva tillstånd för enskild verksamhet. Resultatet blir därför ökade kostnader för berörda aktörer dels i form av administrativa kostnader i samband med ansökan till Jordbruksverket, dels i form av inbetalning av ansökningsavgiften.

5.3 Avgift för ansökan om Jordbruksverkets bedömning av förvärvad motsvarande kompetens

I de nya föreskrifterna införs en avgift för ansökningar om Jordbruksverkets bedömning av förvärvad motsvarande kompetens, se 3 kap. 25 § i förslaget. Möjligheten att istället för att gå utbildningar anordnade i enlighet med en av Jordbruksverkets godkänd kursplan åberopa förvärvad motsvarande kompetens finns bl.a. för anordnare eller de av anordnaren anställda personer som seminarer nötkreatur, gris, får och get samt för seminassistenter som seminarer hästar. Bedömningen av den förvärvade motsvarande kompetensen ska göras av Jordbruksverket och arbete i anordnarens verksamhet får inte påbörjas förrän efter det att Jordbruksverket har lämnat ett positivt beslut avseende sin bedömning.

Att en avgift ska tas ut är nytt på området. I och med att det finns ett bemyndigande för Jordbruksverket att föreskriva om skyldighet att betala avgift för sådan verksamhet som avser s.k. annan offentlig verksamhet – vilket myndighetens prövningar i ärenden om bland annat tillstånd, godkännande och registrering är – innebär detta att området ska vara finansierat genom avgifter och inte genom skattemedel. Att området inte tidigare har finansierats med avgifter är en brist som nu kommer att åtgärdas. Avgiften förväntas tillförsäkra full kostnadstäckning på området från och med föreskrifternas ikraftträdandedatum och framåt.

Avgiften uppgår till 470 kronor per ansökan om Jordbruksverkets bedömning av förvärvad motsvarande kompetens. Avgiften har beräknats enligt följande. För att uppskatta kostnaden per ärende har vi gjort en bedömning av hur lång tid handläggningen av de aktuella ärendena tar i genomsnitt. Den genomsnittliga handläggningstiden bedöms för verksamheten uppgå till 40 minuter/ansökan. Med en timkostnad för en handläggare på Jordbruksverket om 708 kronor/timme blir därmed den genomsnittliga kostnaden för handläggningen $0,66 \times 708 = 467$ kronor. Efter lämplig avrundning fastställs avgiften till 470 kronor.

De nya föreskrifterna medför att fler får möjlighet att ansöka om Jordbruksverkets bedömning av förvärvad motsvarande kompetens eftersom det i de nya föreskrifterna förtydligas att det finns möjlighet att ansöka om bedömning av motsvarande kompetens för de som vill kunna seminera utan att ha gått en utbildning som har anordnats i enlighet med en av Jordbruksverket godkänd kursplan. Resultatet blir därför ökade kostnader för berörda aktörer dels i form av administrativa kostnader i samband med ansökan till Jordbruksverket, dels i form av inbetalning av ansökningsavgiften.

5.4 Avgift för ansökan om godkännande av kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet

I de nya föreskrifterna införs en avgift för godkännande av kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet, se 3 kap. 27 § i förslaget. De utbildningar som avses är utbildningar för semintekniker, husdjurstekniker samt stationsveterinärers utbildningar för respektive djurart.

Att en avgift ska tas ut är nytt på området. I och med att det finns ett bemyndigande för Jordbruksverket att föreskriva om skyldighet att betala avgift för sådan verksamhet som avser s.k. annan offentlig verksamhet – vilket myndighetens prövningar i ärenden om bland annat tillstånd, godkännande och registrering är – innebär detta att området ska vara finansierat genom avgifter och inte genom skattemedel. Att området inte tidigare har finansierats med avgifter är en brist som nu kommer att åtgärdas. Avgiften förväntas tillförsäkra full kostnadstäckning på området från och med föreskrifternas ikraftträdandedatum och framåt.

Avgiften uppgår till 4 250 kronor per godkännande och har beräknats enligt följande. För att uppskatta kostnaden per ärende har vi gjort en bedömning av hur lång tid handläggningen av de aktuella ärendena tar i genomsnitt. Den genomsnittliga handläggningstiden bedöms för verksamheten uppgå till 6 timmar/utbildning. Med en timkostnad för en handläggare på Jordbruksverket om 708 kronor/timme blir därmed den genomsnittliga kostnaden för handläggningen $6 \times 708 = 4\,248$ kronor. Efter lämplig avrundning fastställs avgiften till 4 250 kronor.

5.5 Avgift för offentlig kontroll

I de nya föreskrifterna införs en avgift för offentlig kontroll, se 9 kap. 2 § i förslaget. Utpekad kontrollmyndighet på området är länsstyrelserna² och det är därmed också länsstyrelserna som ska ta ut den här avgiften.

Att en avgift ska tas ut är nytt på området. I och med att det finns ett bemyndigande för Jordbruksverket att föreskriva om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll innebär detta att området ska vara finansierat genom avgifter och inte genom skattemedel. Att området inte tidigare har finansierats med avgifter är en brist som nu kommer att åtgärdas. Avgiften förväntas tillförsäkra full kostnadstäckning på området från och med föreskrifternas ikraftträdandedatum och framåt.

Avgiften för offentlig kontroll är beräknad enligt följande.

Enligt uppgift från länsstyrelserna är det huvudsakligen länsveterinärer som utför den offentliga kontrollen på området. Genomsnittlig månadslön för länsveterinärer var 50 611 kronor vid slutet av år 2022. Under år 2023 genomför länsstyrelserna en lönerevision. Senaste lönerevisionen gjordes för cirka 18 månader sen och vi gör

---

² Se 10 § förordningen (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m.

därför ett påslag om 3 procent till lönenivån år 2022 (se ovan) för att ta höjd för en högre lönenivå efter lönerevisionen år 2023.

Till den genomsnittliga månadslönen görs pålägg för sociala avgifter och overhead-kostnader (OH-pålägg). Pålägg för sociala avgifter är 46 procent. För OH-påslaget använder vi uppgifter från länsstyrelsernas gemensamma modell som de använder bland annat för att bestämma avgifter, den s.k. "Örebromodellen". Enligt Örebro-modellen ska OH-pålägg vara 38 procent. Vi har dock justerat ned OH-pålägget något mot bakgrund av en kammarrättsdom avseende avgifter för livsmedelskontroll som tydliggör att bara kostnader som är direkt kopplade till offentlig kontroll får ingå som underlag för avgifter för kontrollen. Vi använder därför ett OH-pålägg på 28 procent för att bestämma avgiften.

Årskostnaden för en länsveterinär kan därmed beräknas enligt följande:

$$50\,611 \times 1,03 \times 1,46 \times 1,28 \times 12 = 1\,169\,032 \text{ kronor}$$

För att beräkna timkostnaden behöver man beakta hur stor del av länsveterinärernas tid som är debiterbar tid. Tidigare kartläggning hos länsstyrelserna har visat att den genomsnittliga tillgängliga årsarbetstiden var 1 710 arbetstimmar enligt arbetschema för samtliga 21 länsstyrelser under femårsperioden år 2011–2015. Vi använder uppgifter från Sveriges kommuner och regioners (SKR) handledning till underlag för att beräkna handläggningstid per timme för kommunala taxor avseende miljöbalken och plan- och bygglagen från juni 2015³. Vi bedömer att denna typ av verksamhet är jämförbar med den offentliga kontroll som omfattas av dessa föreskrifter. Enligt SKR:s handledning utgör den debiterbara tiden 60 procent av den totala arbetstiden. Den debiterbara arbetstiden för kontrollarbetet kan därmed fastställas enligt följande:

$$1\,710 \times 0,60 = 1\,026$$

Den genomsnittliga timkostnaden för kontrollverksamheten kan därmed beräknas enligt följande:

$$1\,169\,032 / 1\,026 = 1\,133$$

Efter avrundning kan timkostnaden beräknas till 1 150 kronor/timme.

Utöver timkostnaden för arbetstiden har länsstyrelserna även kostnader för resa till kontrollobjekten. Länsstyrelserna använder vanligen bil för att resor för kontrollerna och därmed ska kostnader för exempelvis bränsle, försäkring, slitage på tjänstebil etc. också ersättas (alternativt ska kostnader för hyrbil ersättas). Det är

³ Sveriges kommuner och landsting, "Handledning till underlag för att beräkna handläggningskostnad per timme för kommunala taxor avseende miljöbalken och plan- och bygglagen", juni 2015, tillgänglig på:

<https://skr.se/download/18.42336a32177c8ab158d58a63/1615811166058/SKL-Berakna-handlaggningskostnad-per-timme-handledning-juni-2015.pdf>

stora skillnader mellan olika län avseende hur långt länsveterinärerna behöver resa för sina uppdrag. I större län blir det längre resor jämfört med mindre län. Dessa skillnader mellan län medför att det blir missvisande att fastställa en fast reseavgift för samtliga län. En sådan fast avgift skulle medföra att större län (med längre resor) kan bli underfinansierade med mindre län (med kortare resor) kan bli överfinansierade i förhållande till sina resekostnader. Vi väljer därför att ersätta kostnaderna för resor med ett pålägg av en fast schablon till den beräknade timkostnaden ovan. Vi bedömer att det är rimligt att göra ett generellt pålägg om 200 kronor/timme till den ovan beräknade timkostnaden som ersättning för länsstyrelsernas kostnader för resor i samband med kontrollen. Den sammanlagda timkostnaden för länsstyrelsernas kostnader för kontrollen beräknas därmed till:

$$1\ 150 + 200 = 1\ 350\ \text{kr}$$

Avgiften för den offentliga kontrollen fastställs därmed till 675 kronor/påbörjad 30-minutersperiod, inberäknat länsstyrelsernas restid för att komma till och från kontrollen.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Som nämnts ovan har införandet av EU:s djurhälsolag medfört att det numera finns regler om seminverksamhet och embryoverksamhet i flertalet EU-förordningar⁴. I förordningarna finns direkt tillämpliga bestämmelser för aktörer som har anläggningar och djur från vilka avelsmaterial flyttas mellan olika medlemsstater. Därtill finns i förordningarna direkt tillämpliga bestämmelser som innehåller grundläggande regler för aktörer som hanterar avelsmaterial, oavsett om materialet flyttas inom en medlemsstat eller mellan olika medlemsstater. Bland annat föreskrivs att aktörer som bedriver verksamhet i form av insamling, produktion, bearbetning eller lagring av avelsmaterial ska registrera sin anläggning; att aktörerna ska journalföra vissa uppgifter om och aktiviteter med avelsmaterialet; samt att avelsmaterialet ska märkas på visst sätt.

Den EU-rättsliga regleringen av seminverksamhet och embryoverksamheten är dock inte fullständigt harmoniserad, vilket betyder att det behövs kompletterande nationella bestämmelser för att på så sätt få till en heltäckande reglering på området i syfte att förhindra spridning av smitta i samband med avel och därmed tillförsäkra att Sverige har en djurproduktion med ett gott djurskydd och smittskydd. Det nu aktuella föreskriftsförslaget avser att komplettera EU:s djurhälsolag genom att täcka upp de områden där det i dagsläget saknas EU-rättslig reglering. Områden där det saknas EU-rättslig reglering är krav för de anläggningar där djur semineras

---

⁴ Bestämmelser om seminverksamhet och embryoverksamhet finns såväl i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 som i till denna förordning antagna genomförordningar och delegerade förordningar.

eller embryon läggs in i recipienter, krav på provtagning med mera för de djur från vilka sperma eller embryon samlas som ska användas inom Sverige, samt krav på journalföring av kvalitetsparametrar avseende avelsmaterialet. De nu aktuella föreskrifterna innehåller därför regler om krav på utbildning för att få utföra vissa moment inom seminverksamhet och embryoverksamhet samt krav på journalföring av avelsmaterialets kvalitet. Därtill finns bestämmelser kring ansökan om tillstånd för seminverksamhet eller embryoverksamhet.

Den kompletterande nationella regleringen enligt föreskriftsförslaget går därmed utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen men regleringen bedöms inte medföra strängare krav än vad som är lämpligt och nödvändigt för att förhindra spridning av smittsamma djursjukdomar i landet. Den kompletterande nationella regleringen påverkar inte den fria rörligheten för varor inom unionen i och med att förflyttning av avelsmaterial mellan medlemsstaterna styrs av bestämmelser i EU:s djurhälsolag.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De nya föreskrifterna beräknas träda i kraft den 1 januari 2024. Den nuvarande regleringen på området är god men behöver bli bättre och tydligare. Möjligheterna att upprätthålla ett gott djurskydd och smittskydd inom seminverksamhet och embryoverksamheten inom landet kommer inte påverkas under tiden till dess att de nya föreskrifterna finns på plats.

Jordbruksverket kommer att informera om de nya föreskrifterna och ändringar i det samlade regelverket på djurhälsoområdet på verkets webbplats samt ge information i samband med direkt kontakt med kunder. Berörda aktörer och branschorganisationer på området har även fått viss information om de nya föreskrifterna i samband med de tidiga samråd som hållits under tiden som Jordbruksverket har arbetat med framtagandet av föreskriftsförslaget.

B. Kommuner och regioner

Markera med X:

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller regioner.

Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

1. Beskrivning av effekter för kommuner eller regioner

Klicka eller tryck här för att ange text.

C. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med X:

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

1. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

I dagsläget finns det i landet följande antal företag med tillstånd från Jordbruksverket att bedriva seminverksamhet:

- Nöt: 316
- Häst: 645
- Gris: 2
- Får: 39
- Get: 1
- Hund: 105
- Katt: 22

Storleken på företagen är mycket varierande. Majoriteten är mikroföretag eller små företag med Växa Sverige, med över 300 anställda, som undantag.

I de flesta fall är det inte seminverksamhet eller embryoverksamheten i sig som är den huvudsakliga verksamheten för aktörerna (anordnarna) utan den är en väsentlig, integrerad del av avelsverksamhet eller annan produktion. Till exempel gäller flera av semintillstånden för djurarten nötkreatur mjölkproducenter som själva seminerar sina kor som en del av sin mjölkproduktion.

I nuläget omfattas all seminverksamhet med djurarten gris av ett enda tillstånd, dvs. alla som köper sperma och seminerar själva omfattas av samma tillstånd som den galtstation som samlar, bearbetar och distribuerar sperman. Genom de nya föreskrifterna införs krav på att varje enskild verksamhet som köper sperma och seminerar själv ska ha ett eget tillstånd.

Företag som bedriver embryoverksamhet i landet är betydligt färre än de som bedriver seminverksamhet. För närvarande finns det cirka 100 företag med tillstånd från Jordbruksverket att bedriva embryoverksamhet. Av dessa är majoriteten mikro- eller småföretag med <10 respektive <50 anställda.

Med de nya föreskrifterna beräknas ytterligare cirka 4000 företag som sysslar med semin och avel med djurarterna nötkreatur och gris behöva tillstånd från Jordbruksverket för sin verksamhet. Anledningen till detta är att det tidigare har varit godtagbart att seminera på en organisations (huvudmans) tillstånd.

Att fler företag kommer att behöva enskilda tillstånd för seminverksamhet är fördelaktigt ur ett kontrollperspektiv på så sätt att länsstyrelserna (kontrollmyndigheterna) kommer att ha en bättre koll på vilka verksamheter som bedrivs i länet. I föreskriftsförslaget föreslås dock att det ska vara möjligt att i samband med ansökan om tillstånd för seminverksamhet ange en organisation som ansvarig för att förse verksamheten med en ansvarig veterinär eller en stationsveterinär istället för att ange en särskilt namngiven veterinär som är knuten till verksamheten. Detta alternativ medför att anordnaren inte behöver ansöka om nytt tillstånd varje gång veterinären av någon anledning byts ut.

2. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Genom de föreslagna föreskrifterna införs ett flertal bestämmelser som innebär administrativa kostnader för företagen. En närmare redogörelse av de administrativa kostnaderna redovisas nedan och i bilaga 2. Den nya regleringen innebär i huvudsak ingen väsentlig förändring av företagens kostnader mot hur kostnaderna ser ut i dagsläget.

Den lönekostnad som används i redovisningen av de administrativa kostnaderna nedan uppskattas till 500 kronor per timme. Summan baseras på en antagen genomsnittlig lönekostnad per timme för samtliga inblandade parter. En genomsnittlig lönekostnad bedöms rimlig att använda i sammanhanget eftersom det är stor variation mellan olika anordnares och övriga parter lönekostnader.

När det gäller kravet på journalföring i de föreslagna föreskrifterna finns det såväl i EU:s djurhälsolag och annan EU-lagstiftning som i annan nationell lagstiftning krav på viss journalföring vid utförande av verksamhet på området och föreskriftsförslaget innehåller krav på att ytterligare uppgifter, utöver de som redan framgår av annan lagstiftning, ska journalföras. Av denna anledning anges i redovisningen nedan endast den uppskattade tidsåtgången för de ytterligare uppgifter som ska journalföras enligt föreskriftsförslaget.

2.1 Ansökan om tillstånd för seminverksamhet eller embryo-verksamhet

Enligt 2 kap. 3 § i förslaget till nya föreskrifter ska anordnaren ansöka om tillstånd för seminverksamhet och embryoverksamhet. Själva ansökan innebär en administrativ kostnad för företagen – beräknad tid 1 timme. Det kommer vara cirka 5 000 företag som kommer att behöva tillstånd för sin seminverksamhet eller embryoverksamhet. Tillstånden gäller tills vidare och företagen kommer endast behöva ansöka om ett nytt tillstånd i de fall något i verksamheten ändras på så sätt att ett nytt tillstånd behöver utfärdas, exempelvis om verksamheten byter veterinär. Uppskattningsvis behöver ett företag göra en ny ansökan var fjärde år. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 625 000 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

I och med att de nya föreskrifterna öppnar upp för anordnaren att låta en organisation ansvara för att det finns en veterinär knuten till verksamheten istället för en särskilt namngiven veterinär kan detta leda till att företagarna inte behöver ansöka om förnyat tillstånd så ofta som vart fjärde år.

Antalet företagare som behöver tillstånd för seminverksamhet med djurarterna gris och nötkreatur kommer att öka. Detta beror på att det i de nya föreskrifterna tydligare anges att samtliga delar av verksamheten omfattas av krav på tillstånd från Jordbruksverket samt att anordnaren är ansvarig för varje del. En konsekvens av detta förtydligande är att företag som tidigare förlitat sig på att någon annan haft ett tillämpligt tillstånd nu kommer vara tvungna att skaffa sig egna tillstånd.

Den administrativa kostnaden för varje ansökan kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. De totala ökade administrativa kostnaderna beror på att fler anordnare kommer att behöva ansöka om tillstånd för framförallt seminverksamhet med nötkreatur och gris.

2.2 Ansökan om Jordbruksverkets bedömning av inhämtad motsvarande kompetens

Enligt 3 kap. 24 § i förslaget ska den som behöver Jordbruksverkets bedömning av inhämtad motsvarande kompetens skicka in vissa uppgifter till Jordbruksverket. Det antas främst vara anordnare (som vill kunna seminera själva i sin egen verksamhet) som har gått en utbildning eller inhämtat kompetens på annat sätt än genom en utbildning vars kursplan har godkänts av Jordbruksverket som kommer att ansöka om Jordbruksverkets bedömning. Själva ansökan innebär en administrativ kostnad för företagaren. Tiden för ansökan uppskattas till cirka 1 timme. Det uppskattas inkomma ungefär 5 sådana ansökningar per år till Jordbruksverket. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 2 500 kronor per år (beräknad timkostnad 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för varje ansökan kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. Jordbruksverkets bedömning av inhämtad motsvarande kompetens görs redan i enlighet med de nu gällande föreskrifterna även om förfarandet nu tydliggörs i de föreslagna föreskrifterna.

2.3 Ansökan om godkännande av kursplan

I de föreslagna föreskrifterna ställs krav på viss utbildning (eller inhämtad motsvarande kompetens) för att inom seminverksamhet få verka som stationsveterinär, semintekniker, seminassistent eller husdjurstekniker. För att utbildningen ska vara gångbar krävs dessutom att den är anordnad i enlighet med en av Jordbruksverket godkänd utbildningsplan. För att få deltagare till de utbildningar som anordnas på området behöver därför anordnare ansöka om att få sina kursplaner godkända av Jordbruksverket. Enligt 3 kap. 26 § i förslaget ska den kursanordnare som vill få en kursplan godkänd ansöka om det till Jordbruksverket. Kursanordnarna är huvudsakligen de som anordnar utbildningar dels för veterinärer, dels för de anordnare som vill kunna seminera själva. Själva ansökan samt framtagande av kursplan innebär en administrativ kostnad för företagaren. Tiden för ansökan och framtagandet av kursplan uppskattas till cirka 16 timmar. Det uppskattas vara ungefär 1 företag vartannat år som inkommer med den här typen av ansökningar till Jordbruksverket. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 2 000 kronor per år (beräknad timkostnad för kursanordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för varje ansökan kommer vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. De totala ökade administrativa kostnaden beror på att de föreslagna föreskrifterna inte pekar ut en specifik utbildningsanordnare (exempelvis Sveriges lantbruksuniversitet), utan möjliggör för fler aktörer att få sina kursplaner godkända. Detta har tidigare bara varit möjligt för djurarterna häst, hund och katt.

2.4 Journalföring vid spermasamling

Enligt 8 kap. 3 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att det vid varje spermasamling journalförs vissa uppgifter utöver de uppgifter som krävs enligt EU:s djurhälsolag. Det finns cirka 200 företag som utför samling av sperma. Verksamheten är säsonsberoende och därför är det stor variation i hur ofta företagen samlar sperma men uppskattningsvis sker cirka 20 000 samlingar per år. Det tar cirka 2 minuter per samling att journalföra de uppgifter som krävs utöver de uppgifter som ska journalföras enligt EU:s djurhälsolag. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 333 333 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. Formellt sett kommer de administrativa kostnaderna enligt kraven i

de nya föreskrifterna att minska eftersom kraven på journalföring delvis nu återfinns i EU-lagstiftningen.

2.5 Journalföring i samband med lagring och distribution av sperma

Enligt 8 kap. 4 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att det i samband med lagring och distribution av sperma journalförs vissa uppgifter utöver de uppgifter som krävs enligt EU:s djurhälsolag. Journalföringen ska utföras vid tillförsel till samt uttag ur spermalagret. Det finns cirka 4 000 företag som lagrar eller distribuerar sperma. Uppskattningsvis sker det insättningar i lagret cirka 10 gånger per år. Om det görs uttag ur lagret i samband med seminering på den egna anläggningen kan den journalföring som ska utföras enligt 8 kap. 5 § även omfatta journalföring för uttaget ur lagret. Det tar cirka 1 minut per insättning i eller uttag ur lagret att journalföra de uppgifter som krävs utöver de uppgifter som ska journalföras enligt EU:s djurhälsolag. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 3 333 333 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande upphävda föreskrifterna. Formellt sett kommer de administrativa kostnaderna enligt kraven i de nya föreskrifterna att minska eftersom kraven på journalföring delvis nu återfinns i EU lagstiftningen.

2.6 Journalföring vid seminering

Enligt 8 kap. 5 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att det förs journal vid varje seminering. Det är företag som seminerar som belastas med denna administrativa kostnad. Uppskattningsvis finns det cirka 4 500 företag som utför semineringar. Uppskattningsvis utförs 600 000 semineringar per år på nötkreatur, 375 000 semineringar per år på gris, 30 000 semineringar per år på häst och 5 000 semineringar per år för övriga djurarter. Det tar cirka 3 minuter per seminering att journalföra de aktuella uppgifterna. Totalt blir det cirka 1 010 000 semineringar per år. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 25 250 000 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällandeföreskrifterna.

2.7 Journalföring inom seminverksamhet med häst

Enligt 8 kap. 6 § i förslaget ska stationsveterinären inom seminverksamhet med häst föra journal över vissa uppgifter i samband med undersökning av ston inför seminering. Det är företag som seminerar ston som belastas med denna administrativa kostnad. Uppskattningsvis finns det cirka 500 företag som utför semineringar på ston. Uppskattningsvis utförs cirka 3 undersökningar per seminering och sto.

Totalt görs cirka 90 000 undersökningar per år. Det tar cirka 3 minuter per undersökning att journalföra de aktuella uppgifterna. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 2 250 000 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna.

2.8 Journalföring vid samling av embryon

Enligt 8 kap. 7 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att det vid varje samling, bearbetning och produktion av ägg och embryon journalförs vissa uppgifter utöver de uppgifter som krävs enligt EU:s djurhälsolag. Det finns cirka 20 företag som behöver göra denna journalföring. Uppskattningsvis görs 10 samlingar av embryon per företag och år. Det tar cirka 5 minuter per samling att journalföra de uppgifter som krävs utöver de uppgifter som ska journalföras enligt EU:s djurhälsolag. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 8 333 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. Formellt sett kommer de administrativa kostnaderna enligt kraven i de nya föreskrifterna att minska eftersom kraven på journalföring delvis nu återfinns i EU lagstiftningen.

2.9 Journalföring i samband med lagring och distribution av embryon

Enligt 8 kap. 8 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att det i samband med lagring och distribution av ägg och embryon journalförs vissa uppgifter utöver de uppgifter som krävs enligt EU:s djurhälsolag. Journalföringen ska utföras vid tillförsel till samt uttag ur embryolagret. Det finns cirka 80 företag som lagrar eller distribuerar embryon. Uppskattningsvis sker det insättningar och uttag i lagret 10 gånger per företag och år. Det tar cirka 1 minut per insättning i eller uttag ur lagret att journalföra de uppgifter som krävs utöver de uppgifter som ska journalföras enligt EU:s djurhälsolag. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 6 667 333 kronor per år (beräknad för anordnaren timkostnad 500 kronor). Om uttag ur lagret sker i samband med inläggning i donatordjur inom den egna embryooverksamheten kan journalföring enligt 8 kap. 9 § utgöra journalföring för uttag ur lagret.

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad i förhållande till de administrativa kostnader som redan finns enligt de nu gällande föreskrifterna. Formellt sett kommer de administrativa kostnaderna i de nya föreskrifterna att minska eftersom kraven på journalföring delvis nu återfinns i EU lagstiftningen.

2.10 Journalföring i samband med inläggning av embryon samt behandling av djur inför inläggning

Enligt 8 kap. 9 § i förslaget ska anordnaren säkerställa att vissa uppgifter journalförs vid inläggning av embryon samt behandling av djur inför inläggning. Det finns cirka 80 företag som utför inläggning av embryon samt behandling av djur inför inläggning. Uppskattningsvis görs 10 inläggningar och behandlingar per företag och år. Det tar cirka 5 minuter per inläggning respektive behandling att journalföra de uppgifter som krävs. Detta ger en samlad kostnad för företagen på 33 333 kronor per år (beräknad timkostnad för anordnaren 500 kronor).

Den administrativa kostnaden för journalföringen kommer att vara oförändrad jämfört med de upphävda föreskrifterna.

3. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

3.1 Avgift för godkännande av anläggning, avgift för ansökan om tillstånd för seminverksamhet och embryoverksamhet samt avgift för offentlig kontroll

Enligt föreskriftsförslaget ställs det som krav för att få samla och bearbeta sperma från nötkreatur och gris avsedd för seminering inom Sverige att anläggningen där verksamheten bedrivs är godkänd i enlighet med artikel 94.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429. Kravet på godkänd anläggning gäller dock inte samling och bearbetning av sperma från nötkreatur och gris avsedd för avel inom ett avelsprogram för hotade husdjursraser inom Sverige.

Bestämmelser om ansökan om godkännande av anläggningar finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa. För ansökan om godkännande tas det ut en avgift på 12 200 kronor. Därtill tillkommer avgift för ansökan om nödvändiga tillstånd för seminverksamhet eller embryoverksamhet. En närmare redogörelse för denna avgift finns i avsnitt A 5.2 ovan.

I enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:75) om avgifter för offentliga kontroller av den godkända anläggningen ska det tas ut en kontrollavgift på 3 400 kronor per verksamhet och år där det också tas ut en avgift för veterinärt arbete och kostnader i samband med den offentliga kontrollen. I enlighet med 9 kap. i nya föreskrifterna kommer även en avgift tas ut för länsstyrelsens offentliga kontroll av seminverksamhet och embryoverksamhet.

De föreslagna föreskrifterna kan medföra att fler företagare kommer att få kontrollbesök av länsstyrelserna eftersom kontrollobjekten kommer att tydliggöras i och med det nämnda förtydligandet av enskild verksamhet och organiserad verksamhet. Ett ökat antal kontroller kan göra att företagen kommer att behöva avsätta mer tid för kontrollbesök jämfört med tidigare.

3.2 Kostnader för provtagning av djur som används inom seminverksamhet inom Sverige

Enligt föreskriftförslaget ska de djur som används i seminverksamhet provtas för vissa angivna sjukdomar vid vissa angivna tidpunkter. Denna provtagning innebär en kostnad för anordnarna. Uppskattade kostnader för de olika provtagningarna framgår nedan.

Provtagning av nötkreatur och gris som används i seminverksamhet inom Sverige

Enligt föreskriftsförslaget ställs det som krav för att få samla och bearbeta sperma från gris och nötkreatur avsedd för seminering inom Sverige att anläggningen där seminverksamheten bedrivs är godkänd i enlighet med artikel 94.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429. Kravet på godkänd anläggning gäller dock inte samling av sperma från nötkreatur och gris avsedd för avel inom ett avelsprogram för hotade husdjursraser inom Sverige, se mer om detta nedan.

För att kunna hålla djur på en godkänd anläggning i enlighet med artikel 94.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 krävs att anläggningen utför provtagning för vissa angivna sjukdomar vid vissa angivna tidpunkter, se artikel 24 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/686. Som en följd av att föreskriftsförslaget ställer krav på att samling och bearbetning av sperma från gris och nötkreatur endast får utföras på godkända anläggningar uppstår det kostnader för företagen för den provtagning som måste utföras på dessa anläggningar.

För nötkreatur innebär kravet på provtagning på godkända anläggningar att prover ska tas med negativt resultat för sjukdomarna BVD, Tuberkulos, Brucellos, EBL, IBR/IPV, *Campylobacter fetus ssp. Venerealis*. och *Trichomonas foetus*. För vissa av dessa sjukdomar ska provtagning utföras vid två tillfällen. Den sammanlagda kostnaden för provtagningen uppgår till cirka 10 000 kronor per nötkreatur. För gris innebär kravet på provtagning på godkända anläggningar att prover ska tas med negativt resultat för sjukdomarna brucellos, Aujeszkys sjukdom, porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom (PRRS) och leptospiros. Den sammanlagda kostnaden för provtagningen uppgår till cirka 8 000 kronor per gris.

Provtagning av nötkreatur och gris avsedda för avel inom ett avelsprogram för hotade husdjursraser inom Sverige

När det gäller samling av sperma från nötkreatur och gris avsedd för seminverksamhet inom Sverige finns det enligt föreskriftsförslaget inte något krav på att detta

måste ske på godkända anläggningar. Det finns dock krav på att djuren ska provtas med negativt resultat för vissa sjukdomar. Nötkreatur ska provtas för sjukdomarna bovin virusdiarré (BVD), tuberkulos, brucellos, enzootisk bovin leukos (EBL), infektiös bovin rhinotracheit (IBR)/infektiös pustulär vulvovaginit (IPV), *Campylobacter fetus ssp. Venerealis*. och *Trichomonas foetus*. Total kostnad för denna provtagning uppsattas till cirka 8 000 kronor per nötkreatur. Grisar ska provtas för sjukdomarna brucellos, Aujeszky's sjukdom, PRRS och leptospiros. Total kostnad för denna provtagning uppsattas till cirka 4 000 kronor per gris.

Provtagning av får, get och häst som används i seminverksamhet inom Sverige

När det gäller samling av sperma från får, get och häst avsedd för seminverksamhet inom Sverige finns det enligt föreskriftsförslaget inte något krav på att detta måste ske på godkända anläggningar. Det finns dock krav på att djuren ska provtas med negativt resultat för vissa sjukdomar före samlingsperioden. Bockar som tappas på sperma som endast ska användas inom Sverige ska provtas för sjukdomarna kaprin artrit/encefalit (CAE), border disease och brucellos. Den sammanlagda kostnaden för provtagningen uppgår till cirka 3 000 kronor per get. Baggar som tappas på sperma som endast ska användas inom Sverige ska provtas för sjukdomen border disease. Den sammanlagda kostnaden för provtagningen uppgår till cirka 1 000 kronor per får. Hingstar som tappas på sperma som endast ska användas inom Sverige ska provtas för sjukdomarna ekvin infektiös anemi (EIA), smittsam livmoderinfektion hos häst (CEM) och infektion med ekvint ateriitvirus (EVA). Den sammanlagda kostnaden för provtagningen uppgår till cirka 4 000 kronor per häst.

3.3 Seminverksamhet och embryoverksamhet med övriga djurarter

De nya föreskrifterna innehåller även bestämmelser för seminverksamhet och embryoverksamhet som rör övriga djurarter. Dessa bestämmelser medför krav på tillstånd samt regler om villkor som måste vara uppfyllda för att kunna bedriva den här typen av verksamhet. Etableringen av avelsverksamheter med övriga djurarter kommer därför också vara förenad med vissa kostnader.

4. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för företagen i stort. De nya föreskrifterna medför inte någon förändring i förhållande till dagens reglering som kan bedömas påverka konkurrensförhållandena för företagen.

Det kan dock vara svårt för företagarna att få tag på en stationsveterinär eller en ansvarig veterinär till sin verksamhet. Särskilt i vissa delar av landet råder det brist

på veterinärer med rätt kompetens. Detta kan medföra olika konkurrensförhållanden beroende på var i landet företagen är verksamma. Det kan vara svårt att bedriva verksamhet i de delar av landet där det inte finns veterinärer med rätt kompetens. Detta löses idag ofta med utländska veterinärer, men det kan tänkas påverka konkurrensförhållandena för företagen.

5. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De föreslagna föreskrifterna kommer att ha begränsad eller oförändrad påverkan på företagen eftersom kraven på företagen enligt förslaget motsvarar de krav som gäller enligt den nu gällande regleringen på området.

De nya föreskrifterna innebär också att fler företag som sysslar med seminverksamhet och embryoverksamhet kommer att behöva Jordbruksverkets tillstånd för sina verksamheter. Detta kommer i sin tur medföra att fler företag än tidigare kommer att bli föremål för offentlig kontroll.

6. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Inga särskilda hänsyn behövs eftersom de flesta företag som bedriver seminverksamhet eller embryoverksamhet är mikroföretag (<10 anställda) eller små företag (<50 anställda).

D. Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Jordbruksverket har vid framtagandet av de föreslagna föreskrifterna inhämtat synpunkter från Statens veterinärmedicinska anstalt. Därtill har hållits samråd med Sveriges lantbruksuniversitet, verksamma veterinärer samt branschorganisationer på området (Svenska Köttföretagen, Växa Sverige, Svenska Fåravelsförbundet, Rådgivarna i Sjuhärad och Skånesemin.

E. Kontaktperson

Vid eventuella frågor kontakta

Caroline Johansson

Telefon: 036-15 52 39

E-post: caroline.johansson@jordbruksverket.se

David Slottner

Telefon: 036-15 61 43

E-post: david.slottner@jordbruksverket.se

Birgitta Carlsson

Telefon: 036-15 89 12

E-post: birgitta.carlsson@jordbruksverket.se

Bilagor

Bilaga 1 – Närmare redogörelse av ändringar i de föreslagna föreskrifterna jämfört med den nuvarande regleringen

Bilaga 2 – Särskild konsekvensanalys – administrativa bördor för företagen

Bilaga 1 – Närmare beskrivning av ändringar i de föreslagna föreskrifterna jämfört med den nuvarande regleringen

1 kap. Inledande bestämmelser

I detta kapitel finns ett förtydligande om att föreskrifterna omfattar däggdjur som hålls av människan inom Sverige. I det härkapitlet finns också hänvisningar till annan lagstiftning som måste beaktas på området semin och avel med djur, bland annat finns här en hänvisning till EU:s djurhälsolag inklusive dess genomförandeförordningar och delegerade förordningar. I EU:s djurhälsolag finns bestämmelser med krav på att aktörer som hanterar avelsmaterial ska vara registrerade i den behöriga myndighetens register, vissa krav på journalföring med mera.

Kapitlet innehåller också de definitioner som används i föreskrifterna. Det som är nytt, förutom att föreskrifterna om seminverksamhet och embryoverksamhet har slagits ihop till en enda regelsamling, är framförallt definitionerna av ”ansvarig veterinär” och ”stationsveterinär”. I de tidigare föreskrifterna har använts begreppet ”ansvarig veterinär” för både seminverksamhet och för embryoverksamhet. För att vara mer konsekventa med EU:s djurhälsolag används i de nya föreskrifterna samma benämningar som i EU-lagstiftningen, d.v.s. att den veterinär som är kopplad till seminverksamhet kallas ”stationsveterinär” och den veterinär som är kopplad till embryoverksamhet benämns ”ansvarig veterinär”. Begreppet ”behandling” har bytts ut till ”bearbetning” av motsvarande anledning. Därtill har begreppet ”hälsostatus” förtydligats samt en definition av ”hotade husdjursraser” har lagts till.

2 kap. Tillstånd för seminverksamhet respektive embryoverksamhet

I detta kapitel anges kraven på tillstånd för seminverksamhet och för embryoverksamhet. En skillnad mot tidigare föreskrifter är att det numera kommer vara möjligt att – istället för att i tillstånden ange en utpekad veterinär som ansvarig för verksamheten – ange en organisation som i så fall kommer se till att verksamheten har en ansvarig veterinär respektive en stationsveterinär.

En annan skillnad från tidigare är att det i de nya föreskrifterna anges att anläggningens registreringsnummer ska anges i ansökan om tillstånd. Anledningen till detta är att registrering av anläggningar för avelsmaterial är ett krav i EU:s djurhälsolag. Registreringsnumret kommer även underlätta vid eventuell spårning av avelsmaterial samt för den offentliga kontrollen av verksamheten.

Ett nytt krav är också att om det har skett offentlig kontroll av verksamheten som resulterat i att tillståndet har återkallats ska en redogörelse om hur bristerna har avhjälpats bifogas till verksamhetens ansökan om nytt tillstånd.

Nytt är även att ansökan om tillstånd kommer att beläggas med en avgift. Mer information om detta finns under avsnitt A5 i konsekvensutredningen.

3 kap. Ansvar och utbildning

Detta kapitel innehåller bestämmelser som reglerar vem som är ytterst ansvarig för vilken del av verksamheten samt vilken utbildning som krävs för att få utföra vissa moment inom seminverksamhet respektive embryoverksamhet.

I och med att de nu föreslagna föreskrifterna är en sammanslagning av tidigare föreskrifter på området medför detta olika stora förändringar beroende på vilken djurart det rör. En skillnad från tidigare är att det i de nya föreskrifterna inte längre hänvisas till specifika utbildningar direkt i föreskrifterna eller till godkända utbildningar. Istället ska aktuella utbildningar genomföras av sådan kursanordnare som har fått sin kursplan godkänd av Jordbruksverket.

Regleringen i de tidigare föreskrifterna för djurarten nötkreatur innebar ett flertal ansökningar om dispenser kopplade till personer som seminerar i mer än en besättning. I de nu föreslagna föreskrifterna kommer det uttryckligen att anges att det är tillåtet att seminera i mer än en besättning så länge vederbörande är anställd i de aktuella besättningarna.

I detta kapitel förtydligas också regleringen av anordnarens ansvar för verksamheten. Det anges också att anordnarens ansvar omfattar hela den verksamhet som tillståndet omfattar. Framförallt när det gäller tillstånd som omfattar många aktörer som seminerar själva, är det viktigt att det fortfarande är anordnaren som ansvarar för att alla som utför olika uppgifter inom seminverksamheten har rätt utbildning och kompetens. Om anordnaren inte anser sig ha möjlighet att säkerställa detta kan det inte anses vara den anordnarens verksamhet, vilket gör att ytterligare aktörer kan behöva ansöka om egna semintillstånd. I nuläget är det möjligt för företag som seminerar nötkreatur i egen besättning att seminera under en husdjursförenings tillstånd för organiserad seminverksamhet. Det är även möjligt att seminera grisar under galtstationens tillstånd (som de köper sperman från). Denna möjlighet har lett till svårigheter att utföra offentlig kontroll i tillräcklig omfattning. Förtydligandet av ansvarsfördelningen har därför gjorts även i syfte att förenkla den offentliga kontrollen på området. Den som är anordnare av verksamheten ansvarar för vad som händer i hela verksamheten, även vid seminering. Det är fortfarande möjligt att bedriva seminverksamhet på flera platser, men dessa platser ska i så fall anges i verksamhetstillståndet. Organiserad seminverksamhet innebär att husdjurstekniker (som representerar anordnaren av verksamheten) åker ut och seminerar i olika besättningar, vilket även fortsatt ska vara möjligt. Motsvarande behov har inte bedömts föreligga inom embryoverksamheten.

I kapitlet finns också nya bestämmelser för seminverksamhet och embryoverksamhet med övriga djurarter. Även om avelsverksamhet med vissa djurarter ännu inte finns i Sverige kan sådan verksamhet komma att bli aktuell i framtiden.

I kapitlet har också lagts till en bestämmelse om undantag från krav på djurartspecifik utbildning för stationsveterinärer för verksamheter som endast omfattar lagring och distribution av sperma. Anledningen bakom detta är att reglerna för lagring och distribution är desamma för de olika djurarterna. Denna nya reglering innebär således en lättnad jämfört med den nuvarande och kan medföra att det blir lättare att få tag på en stationsveterinär.

Stationsveterinärer och andra personer som seminerar djur ska ha gått de utbildningar som anordnas i enlighet med en av Jordbruksverket godkänd kursplan. Dock finns möjligheten för de som på annat sätt har inhämtat kompetens motsvarande den som anges i 3 kap. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19 och 21 §§ att arbeta inom seminverksamhet. Det är Jordbruksverket som bedömer om den motsvarande kompetensen är tillräcklig och i 3 kap. 24 § anges vad som krävs för att Jordbruksverket ska en sådan bedömning.

I den nuvarande regleringen har det inte varit tydligt angivet hur kursplaner blir godkända av Jordbruksverket. Detta åtgärdas nu genom 25 § som beskriver vad en ansökan om godkännande av kursplan ska innehålla. I 26 § anges att en avgift tas ut i samband med ansökan om godkännande av kursplan. Mer bakgrund till avgiften finns under avsnitt A5 i konsekvensutredningen.

4 kap. Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet

I det här kapitlet finns bestämmelser om donatordjur och avelsmaterial som används i seminverksamhet. En stor skillnad jämfört med den tidigare regleringen är att samtliga krav som gäller handel inom EU inte har flyttats med från de tidigare föreskrifterna. Anledningen till detta är att dessa regler numera finns i EU:s djurhälsolag och därtill delegerade förordningar och genomförandeförordningar.

För djurarterna nötkreatur och gris har det gjorts en justering som innebär att reglerna för att samla och bearbeta sperma för användning inom Sverige är desamma som för handel inom EU. Detta framgår av 3 och 5 §§ och medför ingen ändring i praktiken eftersom samtliga stationer redan idag har uppfyller kraven enligt EU-lagstiftningen.

Bestämmelserna i 4 och 6 §§ innebär en förändring på så sätt att det framöver kommer att vara möjligt att göra en förenklad provtagning för sjukdomar hos djur av hotade husdjursraser. Syftet är att underlätta arbetet med att bevara dessa raser. Regleringen innebär att det blir enklare att använda dessa raser inom seminverksamhet och exempelvis kunna använda ett handjur som finns i hela landet.

Reglerna om internseminverksamhet med djurarten i sak oförändrade, se 7 §.

För djurarterna får och get införs förenklade regler för användning av sperma inom Sverige, se 8 §.

Reglerna om internseminverksamhet med djurarterna får och get behålls i sak oförändrade, se 9 §.

För djurarten häst har det gjorts en justering som innebär att användning av EVA positiv sperma inte längre är tillåtet, se 10 §. Anledningen till detta är att aktörerna inte ska flytta avelsmaterial som äventyrar hälsostatusen på hållna landlevande djur på destinationen avseende s.k. sjukdomar i kategori D⁵.

Det har även här lagts till bestämmelser för seminverksamhet med övriga djurarter för att fastställa vilka krav som ska gälla för sådan verksamhet som inte finns i dagsläget i Sverige men som kan komma att bli intressant i framtiden. Regleringen innebär att djuren vid samlingstillfället inte får uppvisa symptom eller kliniska tecken på smittsam sjukdom.

5 kap. Villkor för donatordjur och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet

Detta kapitel innehåller bestämmelser om donatordjur och avelsmaterial som används i embryoverksamhet. Bestämmelserna motsvarar i sak de bestämmelser som gäller i dagsläget.

Det finns inga djurartsspecifika bestämmelser utan alla paragrafer omfattar samtliga djurarter.

De tidigare djurartsspecifika reglerna omfattas av den föreslagna 6 § som anger att djuren ska vara födda inom EU eller vara införda till EU enligt gällande regelverk. Därutöver ska djuren ha hållits på anläggningar där någon sjukdom i kategori D inte har rapporterats under 30 dagar före samling av ägg eller embryon. Donatordjuren ska inte heller ha varit i kontakt med djur från anläggningar där någon sjukdom i kategori D har rapporterats under 30 dagar.

6 kap. Samling och bearbetning av avelsmaterial

Kapitlet innehåller regler för samling och bearbetning av avelsmaterial. Det som är nytt är att kraven på märkning av behållare med avelsmaterial ska utföras på det

---

⁵ Vilken kategori en förtecknad sjukdom tillhör framgår av bilagan i förordningen 2018/1882: *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar.*

sätt som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/686⁶. I kapitlet anges också vilket format för datum som ska användas i Sverige. Det format för datum som föreslås är det format som flera seminverksamhet och embryoverksamheter använder idag i Sverige.

7 kap. Seminering och inläggning av embryon

Kapitlet innehåller regler som gäller i samband med seminering och inläggning av embryon. Det krav som gäller generellt är att hondjurets identitet ska kontrolleras. För häst bibehålls nuvarande krav på att seminering ska ske i samråd med stationsveterinär om annan än stationsveterinär seminerar, se 4 §.

8 kap. Journalföring

Detta kapitel innehåller regler om journalföring. EU:s djurhälsolag innehåller regler om journalföring i samband med samling, bearbetning och distribution av avelsmaterial, men inga regler om journalföring hos den som seminerar. Reglerna i EU:s djurhälsolag motsvarar de delar i nuvarande föreskrifter som omfattar smittskydd och spårbarhet. De delar som idag regleras i EU:s djurhälsolag har tagits bort eftersom dubbelreglering inte är tillåtet. Det är även fortsättningsvis viktigt att – för sådan seminverksamhet som endast sker inom Sverige – journalföra de delar som krävs av nuvarande bestämmelser och som inte regleras i EU-lagstiftningen. Således kommer det även fortsättningsvis finnas krav på journalföring av uppgifter om spermans kvalitet och kvantitet, sammanfattat i motilitet, avvikande morfologi, volym och koncentration, fortsatt ska journalföras vid samling och bearbetning av sperma. Vidare ska det i journalen anges hur många doser detta resulterat i, samt vilken spädningvätska och antibiotika som har använts.

Även för embryoverksamhet har de kompletterande bestämmelser om journalföring som finns i de nuvarande föreskrifterna förts över till de nya föreskrifterna, både vad gäller krav på journalföring vid samling, bearbetning och krav på journalföring vid inläggning av ägg och embryon.

9 kap. Avgift för kontroll

I detta kapitel finns nya bestämmelser om att länsstyrelserna kommer att ta ut en avgift i samband med offentlig kontroll av seminverksamhet och embryoverksamhet. Mer bakgrund till avgiften finns under avsnitt A5 i konsekvensutredningen.

---

⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/686 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller godkännande av anläggningar för avelsmaterial och spårbarhets- och djurhälsokrav för förflyttning av avelsmaterial från vissa hållna landlevande djur inom unionen

10 kap. Övriga bestämmelser

Kapitlet innehåller krav på att länsstyrelserna (dvs. kontrollmyndigheterna på området) ska rapportera till Jordbruksverket om det upptäcks allvarliga brister i seminverksamheten eller embryoverksamheten. Vidare finns en möjlighet för Jordbruksverket att medge undantag (dispens) från 3–5 kap. i föreskrifterna. För att undantag från gällande reglering ska vara möjligt måste det föreligga särskilda skäl och undantaget får inte strida mot någon överordnad lagstiftning.